

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت مالیه

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د مالیې وزارت

د عامه اړیکو ریاست

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د مالیې وزارت

متن سخنرانی شاغلی اکلیل حکیمی وزیر مالیه جمهوری اسلامی افغانستان

حضور اعضای محترم مشرانو جرگه در مورد مسوده بودجه ملی 1397

د عامه اړیکو ریاست:

اجمل حمید عبدالرحیمزی د مالیې وزارت ویاند او د عامه اړیکو رئیس

د اړیکو شمیرې: 0704999959 0202103620

برېښنالیک: tamas@mof.gov.af وېب پاڼه: www.mof.gov.af فیسبوک: وزارت مالیه/ www.facebook.com/mof.gov.af

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت مالیه

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د مالیې وزارت
د عامه اړیکو ریاست

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د مالیې وزارت

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم

د مشرانو جرگې جناب رئیس صاحب، معاون صاحبانو، د کمیسیونونو رئیسانو، د اداري هیئت
اعضاؤو او ټولو معززو سناتورانو؛

اسلام علیکم و رحمت الله و برکاته!

د خوشالی او افتخار خای دی چې د اساسي قانون د آته نویمې (۹۸) مادې پر اساس د ۱۳۹۷ مالي کال
ملي بودجه د مشرانو جرگې محترمو سناتور صاحبانو ته وړاندې کوم.

د ۱۳۹۷ مالي کال بودجه په داسې حال کې مشرانو جرگې مجلس ته وړاندې کیري چې د بني
حکومتولی، انکشافی او اقتصادي برخو کې د یو شمیر لاس ته راوړنو شاهدان یو چې وروسته به یې
ستاسو حضور ته وړاندې کړم.

څرنګه چې تاسو ته معلومه ده، د افغانستان حکومت د عامه مالي چارو په برخه کې شفافیت او حساب
ورکونې ته ژمن دی، نو د افغانستان د خلکو په استازیتوب د ملي منابعو مدیریت یو له هغو مهمو
مسئولیتونو څخه دی چې حکومت په جدي توګه ورته پاملرنه لري. د حکومت لخوا راټول شوي عواید
او د نړیوالو شریکانو لخوا مالي مرستې ټول د افغانستان د خلکو مربوطې سرچینې دي چې حکومت
یې باید د لمرنۍ او درنې دندې په توګه په پوره امانت داری سره ولګوي ترڅو مونږ د دغه منابعو د
سرمایه گذارۍ په هکله ډاډ ترلاسه کړو او په هغو برخو کې ولګول شي چې د افغانستان خلکو ته تر
ټولو ډیره ګټه رسوي.

به همین ملحوظ در سال مالی 1397 حکومت اصلاحات قابل ملاحظه را در ترتیب و ارایه بودجه ملی روی دست
گرفته است. بودجه ملی 1397 معلومات بیشتر و بهتر را در مورد تخصیص منابع در سکتورهای مختلف و عواید

د عامه اړیکو ریاست:

اجمل حمید عبدالرحیمزی د مالیې وزارت ویاند او د عامه اړیکو رئیس

د اړیکو شمیرې: 0704999959 0202103620

برېښنالیک: tamas@mof.gov.af ویب پاڼه: www.mof.gov.af فیسبوک: وزارت مالیه/ www.facebook.com/

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت مالیه

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د مالیې وزارت
د عامه اړیکو ریاست

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د مالیې وزارت

داخلی و خارجی، بصورت تفصیلی در مطابقت با معیار های بین المللی ارایه مینماید. حکومت نه تنها یک بودجه ملی واحد را ارایه نموده بلکه علاوه بر آن بودجه عادی و انکشافی را به تصنیف کود های اقتصادی، وظایف و تقسیمات ولایتی پیشکش مینماید. در ضمن شرح مفصل بودجه به اساس وزارت، ولایت، برنامه ها و پروژه ها نیز ارایه گردیده است.

دولت همچنین می پذیرد که مسئله ملت سازی نیاز به یک دیدگاه بودجوی آینده نگر دارد بناً با معرفی چارچوب میان مدت مصارف، بودجه سال مالی 1397 و سه سال دیگر ارایه گردیده است که در واقع تصویر جامع از آینده امور مالی کشور را انعکاس میدهد.

اصلاحات دیگری در بودجه که باعث افزایش شفافیت و اعتبار بودجه شود نیز مد نظر است. حکومت اطلاعات سال های قبل را درباره بودجه ارایه نموده تا زمینه را برای تجزیه و تحلیل آنچه در دهه گذشته از نظر سرمایه گذاری عامه صورت گرفته، فراهم سازد. همچنین شرح خطرات مالی، قرضه های مشروط و دارایی ها در بودجه انعکاس داده شده است که این شرح شامل وضاحت درباره خطرات احتمالی بودجه است.

تمام این اقدامات در راستای کاهش فساد و تدوین بودجه به عنوان ابزار موثر جهت رسیدن به انکشاف ملی روی دست گرفته شده است. در سال های بعدی باید کار های بیشتری انجام داده شود، اما حکومت در این بودجه گامهای مهمی را به سمت تامین مالی پایدار حکومت در حال و آینده روی دست گرفته است.

خلاصه فعالیت ها و دستاوردهای عمده حکومت در امور مالی و اقتصادی در جریان سال گذشته ذیلاً خدمت شما تقدیم میگردد:

- رشد 25 درصدی عواید داخلی از 122 میلیارد افغانی در سال 1394 به 152.5 میلیارد افغانی در سال مالی 1396؛

د عامه اړیکو ریاست:

اجمل حمید عبدالرحیمزی د مالیې وزارت ویاند او د عامه اړیکو رئیس

د اړیکو شمیرې: 0704999959 0202103620

برېښنالیک: tamas@mof.gov.af وېب پاڼه: www.mof.gov.af فیسبوک: وزارت مالیه/www.facebook.com/mof.gov.af

- بهبود فیصدی مصرف بودجه انکشافی به مقایسه سال گذشته (از 33٪ در ماه میزان 1395 به 42٪ در ماه میزان 1396)؛
- بهبود در تجارت میان هند و افغانستان از طریق دهلیز هوایی، و نیز تلاش در ایجاد همچو دهلیز با کشورهای گلف؛
- امضا دهلیز "لپیز لزوئی" در ماه آینده که افغانستان را با ترکمنستان، آذربایجان، جورجیا و سایر کشورها در منطقه وصل مینماید؛
- افغانستان اولین کشور ایست که کار تدارکات کاسا 1000 را تکمیل نموده است؛
- افتتاح توسعه خط ریل خواف هرات با ایران توسط رئیس صاحب جمهور در ماه آینده که ظرفیت انتقال 400 مسافر را در روز و دو میلیون تن کالا را در سال دارا مییابد؛
- مشارکت خصوصی و عامه مانند زون اقتصادی باریک آب که باعث ایجاد اشتغال برای هزارها تن بطور مستقیم و غیر مستقیم گردیده است؛
- "اشتغال برای صلح" که باعث ایجاد 2.6 میلیون روز کاری برای نیم میلیون خانواده در مناطق روستایی گردیده است؛
- برنامه میثاق شهروندی در حال حاضر در 78 ولسوالی و چهار شهر بزرگ در 32 ولایت فعالیت داشته که تا حال 2400 معلم را در سراسر افغانستان ارسال داشته است؛
- تدویر جلسه هیأت عالی رتبه (سام) در ماه میزان سال جاری که جامعه جهانی از دستاورد های حکومت وحدت ملی اظهار رضایت نموده و یکبار دیگر تجدید تعهد نمودند؛
- حذف افغانستان از لست کشورهای که در مبارزه با پول شویی همکاری نمی نمایند، و اشتراک کشور در سیستم بانکی جهانی؛

- بررسی صندوق وجهی پول (IMF) از ریفورم های امور مالی عامه که نتایج آن قناعت بخش ارزیابی گردیده است؛
- عقد قرارداد دولت سازی با اتحادیه اروپا و دریافت 100 میلیون یورو در سال 1396 از طریق تطبیق اصلاحات مالی عامه، و قرار است 100 میلیون یورو دیگر نیز در سال 1397 به افغانستان سپرده شود؛
- بهبود در شاخص شفافیت بودجه OBI از طریق معرفی اصلاحات لازم بمنظور بهبود در شفافیت بودجه و جلوگیری از فساد که نتایج آن در ماه جنوری 2018 به نشر میرسد؛

قدرمنو سناتور صاحبانو؛

د افغانستان د انکشاف او سولې په چوکاټ کې، د زراعت او زیربنا سکتورونو تر څنګ چې د افغانستان اصلي اقتصادي انکشافی سکتورونو څخه شمیرل کېږي، د ولسي تړون (میثاق شهروندی) برنامه، د بنځو اقتصادي پیاوړتیا او بناري پراختیا پروګرامونه په نظر کې نیول شوي. حکومت په پام کې لري چې د سولې او انکشاف پروګرامونه په راتلونکو درې نه تر څلورو کلونو کې د موثرو میکانیزمونو څخه په استفادې د (ملي بودجې د تطبیق له لارې، د عامه او خصوصي مشارکت له لارې) تطبیق کړي.

خلاصه مسوده بودجه ملی سال مالی 1397

سناتور صاحبان معزز!

حکومت در نظر دارد تا از طریق سرمایه گذاری های مؤثر و تقویت سکتور خصوصی که سبب انکشاف اقتصاد میگردد، عواید داخلی را افزایش دهد. افزایش عواید داخلی در سال مالی 1397 به 169.5 میلیارد افغانی پیش بینی میگردد که به تمویل بودجه عادی و قسماً به پروژه های انکشافی تخصیص یافته است.

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت مالیه

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د مالیې وزارت
د عامه اړیکو ریاست

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د مالیې وزارت

مجموع بودجه ملی برای سال مالی 1397 جمعاً مبلغ 357.6 میلیارد افغانی منجمله 267 میلیارد افغانی بودجه عادی و مبلغ 90 میلیارد افغانی بودجه انکشافی (35 میلیارد اختیاری و 55 میلیارد غیر اختیاری)، پیشینی گردیده است.

اولویت های حکومت در طرح بودجه سال مالی 1397 سکتور های امنیت، معارف و زیربنا و و زراعت و انکشاف دهات که به ترتیب (40٪)، (13٪)، (11٪) و 9٪ سهم را در مجموع بودجه احتوا مینماید.

بخش اعظم بودجه انکشافی در چهار سکتور (زیربنا، زراعت و انکشاف دهات، صحت و حاکمیت اقتصادی به ترتیب 32.8 میلیارد، 29.7 میلیارد، 9.97 میلیارد و 4.9 میلیارد افغانی) اختصاص یافته است.

یکتعداد پروژه های بزرگ زیربنای ملی همچو (راه آهن آقینه و تورغندی، جاده تاریخی ابریشم، پروژه دهلیز لاجورد، انکشاف و استخراج منابع نفت و معادن، ساخت و تکمیل 21 بند آب در مقیاس بزرگ و متوسط، اعمار پارک های صنعتی، تطبیق پروژه های تهیه آب، اعمار سرک های روستایی و تطبیق برنامه انکشاف مهارت ها) که در بودجه مدنظر گرفته شده است وزارت مالیه وجوه کافی را برای تمویل و تطبیق آن در نظر گرفته است.

انکشاف تعلیم و تربیه، تحصیلات عالی و عرضه خدمات صحی نیز در اولویت های کاری حکومت قرار دارد. بناءً در بودجه سال مالی 1397 جمعاً در حدود 13 میلیارد افغانی در بودجه انکشافی در بخش معارف، تحصیلات عالی، ورزش و صحت عامه اختصاص داده شده است.

ضمناً تقویت و انکشاف سکتور خصوصی نیز در صدر برنامه های کاری حکومت قرار دارد. بر علاوه ایجاد زیربناها و تأسیسات گمرکی و پارکهای صنعتی که در ازدیاد عواید نقش بسزایی دارا بوده، حکومت متعهد بر ایجاد سهولت ها در اخذ جواز، بهبود سیستم اداره وزارت خانه ها و مراجع مربوطه و فراهم آوری خدمات اداری در خارج از کشور برای سرمایه گذاران و تجاران می باشد.

د عامه اړیکو ریاست:

اجمل حمید عبدالرحیمزی د مالیې وزارت ویاند او د عامه اړیکو رئیس

د اړیکو شمیرې: 0704999959 0202103620

برېښنالیک: tamas@mof.gov.af وېب پاڼه: www.mof.gov.af فیسبوک: وزارت مالیه/ www.facebook.com

از جانب دیگر کمک دونهر ها از طریق بودجه ملی نسبت به سالهای گذشته افزایش یافته طوریکه تا اکنون حدود 60 فیصد کمک های خارجی از طریق بودجه ملی صورت میگیرد و در سالهای آینده توقع ما اینست که این فیصدی بیشتر ازین افزایش یابد.

با وصف ازدیاد فیصدی مصرف بودجه در مقایسه به سال گذشته که قبلاً خدمت تان ارایه گردیده، مصرف شاید و باید بودجه انکشافی هنوز هم یک چالش است که جذب بیشتر کمک ها از طریق بودجه ملی را متاثر میسازد. دلایل عمده پائین بودن مصرف بودجه عبارتند از:

- عدم پلانگذاری دقیق از جانب ادارات؛
- ظرفیت پائین ادارات در امور بودجوی و تدارکات؛
- ظرفیت پائین مدیریت پروژه ها و نبود سیستم های معلوماتی منحیث ابزار کنترل امور پروژه ها؛
- عدم مسئولیت پذیری و موجودیت سیستم مکافات و مجازات؛
- عدم انعطاف پذیری دونهرها؛
- متأسفانه موجودیت فساد و مداخله زورمندان در بعضی موارد، مشکلاتی را ایجاد نموده است.
- با در نظر داشت مشکلات و چالش های فوق بودجه پیشنهادی سال مالی 1397 به اساس مصارف حقیقی و ظرفیت تطبیقی ادارات ترتیب گردیده است تا از یکطرف از راکد ماندن پول جلوگیری نموده و از جانب دیگر باعث بلند رفتن عرضه خدمات و رشد اقتصادی گردد.

وزارت مالیه با ادارات ذیربط در قسمت از بین بردن مشکلات در ساحات فوق همکار بوده و با همکاری شما راه حل هایی بهتری را جستجو خواهد نمود. بناءً باید یاد آور شد که مسوده بودجه ملی 1397 با توجه به امکانات مالی، برنامه های انکشافی افغانستان شمول، رشد اقتصادی، ظرفیت مصرف ادارات، چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان و تعهدات حکومت در برابر جامعه جهانی و ملت افغانستان تهیه گردیده است. تقاضای ما از شما اینست که در قسمت

مواردیکه فوقاً ذکر گردید، وزارت مالیه را حمایت نمایند تا باشد سال بعد در همین وقت شاهد دستاورد های مفید برای مردم خویش باشیم.

بعد از اخذ مشوره شما و اعضای محترم ولسی جرگه در جهت بهبود امور و تصویب بودجه ملی 1397 وزارت مالیه بعضی اقدامات مشخص و موثر را بمنظور رفع چالش های یادشده، اتخاذ مینماید که ذیلاً تشریح میگردد:

- در بررسی وسط سال بودجه ملی 1397 مصرف ادارات در پنج ماه اول سال جداً مرور گردیده و آنعده اداراتی که توانایی مصرف بودجه (اختیاری و غیر اختیاری) شانرا نداشته باشند، وجوه آنها به ادارات دیگر که توانایی مصرف موثر آنها داشته باشند، تعدیل میگردد.
- به منظور جلوگیری از راکد ماندن وجوه دونرها، با تمام دونرها جهت بررسی و تخصیص مجدد منابع شان جلسات مؤثر را دایر خواهیم نمود تا وجوه راکد از پروژه هایی که تطبیق آن غیر عملی است (و طی سال های متمادی عملی نشده اند)، مطابق اولویت های حکومت و مؤثریت مصرف آن به پروژه های دیگر، تعدیل گردد.
- با توجه به اقدامات فوق پول کافی جهت تمویل پروژه های بزرگ ملی در پرتو چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان در دسترس قرار خواهد گرفت که تحولات مثبت اقتصادی و اجتماعی را در کشور به بار میآورد.

د رنو سناتور صاحبانو!

په دې ډول د افغانستان اسلامي جمهوریت د راتلونکي مالي کال ملي بودجې مسوده چې د هېواد اقتصادي دیدگاه، انکشافی پروگرامونه او د حکومت د راتلونکي څلورو کلونو مصارفاتي پلانونه احتوا کوي، د مشرانو جرگې بناغلي ریس صاحب او ټولو سناتور صاحبانو ته وړاندې کيږي. هیله ده څو یاد سند ستاسو له ارزیابی وروسته په ټاکلي او مناسب وخت کې د ولسي جرگې محترم مجلس ته وړاندې شي څو وکولای شو د خپل ملت ته د خدمت وسیله وگرځو او د یو عادی افغان په ژوند کې مثبت بدلون راوړو.

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت مالیه

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د مالیې وزارت

د عامه اړیکو ریاست

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د مالیې وزارت

نور ستاسې قیمتې وخت نه نیسم، له توجه مو یوه دنیا مننه کوم؛ البته زمونږ تخنیکي همکاران به ستاسو په خدمت کې وي خو د مسودې په هکله ستاسو سوالونو او پیشنهادونو ته ځواب ووايي او له مربوطه کمیسیونونو سره به په جلساتو کې اشتراک کوي.

و من الله توفیق

والسلام علیکم

د عامه اړیکو ریاست:

اجمل حمید عبدالرحیمزی د مالیې وزارت ویاند او د عامه اړیکو رئیس

د اړیکو شمیرې: 0704999959 0202103620

برېښنالیک: tamas@mof.gov.af وېب پاڼه: www.mof.gov.af فیسبوک: وزارت مالیه/www.facebook.com/mof.gov.af